

Siipikarja-lehden uudessa sarjassa matkataan maissa, jossa siipikarjan kasvatusta on tärkeässä roolissa ja toisenlaista kuin Suomessa. Sarjassa halutaan nostaa esiin erilaisia käytäntöjä ja tapoja, jotka eivät meillä Pohjoismaissa ole tavanomaisia.

KAT-järjestelmä 30 vuoden ikään

KAT on Saksassa ja sitä ympäröivissä EU-maissa kananmunantuotannon tärkein laatuvarmistusjärjestelmä. KAT-logo takaa, että jokaista myytyä munaa valvotaan ja se voidaan jäljittää.

Teksti Katariina Latva

KAT-järjestelmä luotiin 30 vuotta sitten, kun Saksassa alettiin luopua virikehäikeistä. Haluttiin luoda järjestelmä, jonka avulla voidaan valvoa munien alkuperää koko tuotantoketjussa rehuseosvalmistajasta munintatilalle, pakkaamoon ja aina vähittäiskauppaan asti.

KAT:n hallitukseen kuuluu 14 jäsentä. Se koostuu Saksan ja ulkomaisten pakkaamojen ja tuotantotilojen, elintarvikkeiden vähittäiskaupan, rehuntuottajien, munatuotteiden valmistajien ja eläinten hyvinvoinnin edustajista. Hallituksen valitsee yhtiökokous kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Yhdistyksen päämaja on Bonnissa.

Kaikkien KAT-vaatimusten perustana ovat EU:n ja kananmunakaupan standardien asettamat ohjeet ja määräykset. Ne ottavat huomioon Saksan eläinten hyvinvointia koskevan direktiivin säännökset ja muut eläinten hyvinvointiin liittyvät näkökohdat. KAT-kriteerit ylittävät kuitenkin nämä, kertoo järjestön toiminnanjohtaja Tepe Dietmar.

KAT:n ensisijaisena tavoitteena on taata lattia-, vapaa- ja luomutuotannon munien jäljitettavuus ja alkuperä. KAT edistää myös yhteisten standardien käyttöönottoa kaikille jäsenilleen kaikkialla Euroopassa. Järjestö toimii, kehittää ja valvoo tuotantoketjun toimintaa neljän miljoonan euron vuosibudjetilla, täysin ilman valtion tukea.

Järjestelmää ei ole luotu markkinointia varten, joten sen leima näkyy kuorimunissa, mutta ei aina jalostetuissa tuotteissa kuten pasta tai keksit, vaikka niissä olisikin käytetty KAT-sertifioituja muna.

KAT-laatustandardit ovat pakollisia kotimaisille sekä Euroopan naapurimaiden munille. Tarkoin suojatun keskustietokannan avulla KAT voi hallita ja arvioida kaikkia osallistujilta saatuja tietoja ja tarkistaa niiden uskottavuuden. Jos jäsen toimii sääntöjen vastaisesti, siitä rangaistaan erityistoimilla tai jopa KAT-tunnuksen käytökiellolla.

Vaatimukset ja auditoinnit

KAT kohdistuu yksinomaan lattia-, ulko- ja

luomutuotantoon. Virikehäiketuotanto ei voi saada KAT-leimaa. Nuorikkokasvatusta on integroitu KAT-järjestelmään vuonna 2020, ja munivia kanoja saa toimittaa vain KAT-sertifioituista kasvatuskanaloista.

Auditoinnit eri vaiheissa (rehutuotanto, kasvatusta, tuotanto, pakkaamot, kuolleiden eläinten käsittely) suorittaa neutraali DIN EN ISO 17065 –akkreditoitu toimija. Tarkastajat käyvät säännöllisesti KAT-koulutuksessa. Myös sertifiointitoimijat auditoidaan säännöllisesti, jotta niiden voidaan osoittaa toimivan yhtenevästi.

Yleensä KAT-tarkastukset tehdään ennalta ilmoittamatta, säännöllisin välein. Pakkaamoiden tarkastustiheys on kahdesta neljään kertaa vuodessa. Ulko- ja luomutiloilla on vähintään kaksi ylimääräistä tarkastusta vuodessa, jotta varmistetaan, että kanat ovat todella ulkona.

Hallinnollisia auditointeja tehdään myös hautomoilla, kasvatusta-/tuotantotiloilla, pakkaamoilla, lopetuslaitoksissa, jälleenmyyjillä, jakelijoilla sekä munatuote- ja elintarviketeollisuudessa jäljitettävyyden varmistamiseksi.

SIIPIKARJALITTO

Kanatilat maksavat järjestelmään liittyessään 0,05 euroa per eläinpaikka. Kustannuksia syntyy lisäksi auditoinneista ja järjestelmän edellyttämistä näytteidenottoista.

juille. KAT veloittaa tarkastusten kustannukset kiinteällä vuosimaksulla yrityksen tyypistä ja koosta riippuen.

Kukkopoikien kohtalo?

Saksassa tuli vuoden 2022 alussa voimaan laki, joka kielsi kuoriutuneiden kukkopoikien lopettamisen. KAT on sisällyttänyt tämän kiellon täysin ohjeisiinsa. Jos munapakkauksessa on KAT-logo, munat ovat peräisin tuotannosta, jossa kukkopojat on joko kasvatettu kanojen rinnalla tai tuhattu alkioina ennen kuoriutumista.

Vaikka Saksassa päivän ikäisten kukkopoikien tappaminen kiellettiin, kanauntuvikkoja voidaan silti tuoda ulkomailta parvista, joissa kukkopojat on tapettu, kasvatetaan nämä Saksassa ja tuottaa niillä saksalaisia muna.

KAT-järjestelmässä myös ulkomailta tuotavien lintujen tulee olla todistetusti parvista, jossa kukkopojat on jätetty henkiin tai munat on sukupuolilajiteltu. Samoin pitää todistaa, että kukkoalkioiden haudonta on päättynyt ennen 13. haudontapäivää. Hautomon ja kasvatustilan tulee kirjata nämä tiedot järjestelmään.

Sovellus auttaa kuluttajaa

Järjestelmän kotisivuilla oleva ”leimausetsin” auttaa kuluttajaa saamaan tietoa munien alkuperästä. Tietokanta kattaa kaikki KAT-järjestelmässä olevat munat kaikkialta Euroopasta. Munan tietojen takaa löytyy tuottajan nimi ja kuvia tilasta.

Nyt järjestelmään syötetään myös tieto siitä, mitä tilalla munivien kanojen kanssa kuoriutuneille kukkopojille on tapahtunut.

Sovellus on suunniteltu kuluttajille, mutta heidän tietotasonsa esimerkiksi kukkopoiikiin liittyvistä kysymyksistä on vielä ole-maton. Alalla koetaan kuitenkin tärkeänä, että kaikilta osin ollaan läpinäkyviä jo nyt.

Lisätietoa KAT-järjestelmästä (englanniksi): www.was-steht-auf-dem-ei.de/en/index.php

miseksi. Lähetysilmoituksia ja laskuja KAT-tietokannan merkintöihin vertaamalla tarkastetaan, ovatko munien ja eläinten volyymit uskottavia.

Nettilomakkeella mukaan

KAT-merkkiä voi hakea vapaasti netissä olevan lomakkeen kautta. Prosessi kestää noin 4–6 viikkoa ensimmäisestä rekisteröinnistä ensimmäiseen auditointiin ja lisäksi lopulliseen sertifiointiin.

Tuotanto- ja kasvatustiloilta peritään liittymismaksu, joka on 0,05 euroa per eläinpaikka. Lisäkustannuksia koituu myös auditoinneista sekä näytteidenotosta, kuten salmonella.

Muut maksavat KAT:n maksurakenteen mukaisen jäsenmaksun. Lisäksi peritään vuosittaiset järjestelmämaksut, jotka lasketaan munien liikevaihdosta kauppaket-

Pakkaamoiden tarkastustiheys on kahdesta neljään kertaa vuodessa.